

## Betænkning

over

- I. forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme,
- II. forslag til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje,
- III. forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Bortfald af kommunernes andel i udgifterne til arbejdsløshedsforsikring),
- IV. forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter) og
- V. forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelse og uddannelse af unge. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter).

(Afgivet af udvalget den 19. marts 1969).

Udvalget har holdt 5 møder og har herunder haft samråd med ministeren for offentlige arbejder og indenrigsministeren, som endvidere skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget. Fire af udvalgets spørgsmål til ministeren for offentlige arbejder er med ministerens besvarelser optrykt som bilag til betænkningen.

Der er i udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra

Amtsrådsforeningen i Danmark og

De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark (Sognerådsforeningerne).

Under samråd med indenrigsministeren har denne over for udvalget givet tilsagn om at søge de likviditetsmæssige problemer, der opstår for amtskommunerne i begyndelsen af 1970-71 som følge af byrdefordelingsreformen, løst gennem en fremrykning af udbetalingen af statens tilskud til kommunernes sygehusvæsen for 1970-71, således

at der i april 1970 udbetales i alt  $2\frac{1}{4}$  kvartals rate, i juli måned  $\frac{3}{4}$  kvartals rate og i hver af månederne oktober og januar  $\frac{1}{2}$  kvartals rate.

Over lovforslagene afgives følgende indstillinger:

*Ad I. forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme,*

*Ad III. forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Bortfald af kommunernes andel i udgifterne til arbejdsløshedsforsikring),*

*Ad IV. forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter) og*

*Ad V. forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelse og uddannelse af unge. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter).*

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse og vil nærmere redegøre for sin stilling ved lovforslagenes anden behandling.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse på grund af den hovedkulds behandling, de har fået, og som overhovedet ikke har givet gruppen mulighed for at drøfte principperne i forslagene. Mindretallet vil i øvrigt nærmere motivere sin stilling ved lovforslagenes anden behandling.

*Ad II. forslag til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje.*

Ministeren for offentlige arbejder har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorved de nugældende refusionsprocenter for primærkommunerne nedsættes med 16 points. Ved ændringsforslaget, som skyldes et ønske om at tilgodese tyndt befolkede kommuner med udstrakt vejnet, fastholdes den ved lovforslaget tilsigtede virkning af den generelle nedsættelse af refusionen til primærkommunerne.

Ændringsforslaget er tiltrådt af et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget), der herefter indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med den foreslåede ændring.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse og vil nærmere redegøre for sin stilling ved lovforslagets anden behandling.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse på grund af den hovedkulds behandling, det har fået, og som overhovedet ikke har givet gruppen mulighed for at drøfte principperne i forslaget. Mindretallet vil i øvrigt nærmere motivere sin stilling ved lovforslagets anden behandling.

## Ændringsforslag til

### II. forslag til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje.

Af *ministeren for offentlige arbejder*, tiltrådt af et *flertal* (Poul Schlüter, Erik Hansen (Vejle amt), Asger Jensen, Stæhr Johansen, Vestergaard Poulsen, A. Chr. Andersen, P. E. Eriksen, Hauch, Holmberg, Niels Helveg Petersen, Lindegård Rasmussen og Samuelsen):

Til bilaget.

Det lovforslaget som bilag tilknyttede refusionsskema ændres og affattes som omstående skema.

Poul Schlüter.

Erik Hansen (Vejle amt).

Asger Jensen.

Stæhr Johansen,  
formand.

Vestergaard Poulsen.

A. Chr. Andersen.

P. E. Eriksen,  
næstformand.

Hauch.

Holmberg.

Niels Helveg Petersen.

Lindegård Rasmussen.

Samuelsen.

Ove Hansen.

Gorsen.

Grünbaum.

Hans Hækkerup.

Egon Jensen.

Hans Lund.

Axel Ivan Pedersen.

Børge Schmidt.

Krog Hansen.

Udgift pr. km vej	Meter vej pr. indbygger																														
	70 og mere	60 —69,9	50 —59,9	45 —49,9	40 —44,9	35 —39,9	32,5—34,9	30 —32,4	28 —29,9	26 —27,9	24 —25,9	22 —23,9	20 —21,9	18 —19,9	16 —17,9	15 —15,9	14 —14,9	13 —13,9	12 —12,9	11 —11,9	10 —10,9	9 —9,9	8 —8,9	7 —7,9	6 —6,9	5 —5,9	4 —4,9	3 —3,9	2 —2,9	1 —1,9	Under 1
Under 1.000 kr..	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7
1.000— Af 1.000 kr..	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7
1.499 kr. - resten ...	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19
1.500— Af 1.500 kr..	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
1.999 kr. - resten ...	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19
2.000— Af 2.000 kr..	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13
2.999 kr. - resten ...	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19
3.000— Af 3.000 kr..	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15
4.999 kr. - resten ...	50	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20
5.000— Af 5.000 kr..	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17
9.999 kr. - resten ...	51	50	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21
over Af 10.000 kr.	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19
10.000 kr. - resten ..	54	53	52	51	50	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24

**Bilag til betænkningen.****Nogle spørgsmål fra udvalget til ministeren for offentlige arbejder  
og ministerens besvarelser.***Spørgsmål 1:*

Der udbedes nogle eksempler på, hvor store beløb nedskæringen vil betyde for mindre kommuner, og hvor meget et eventuelt arealindbyggertilskud vil kunne opveje nedskæringen.

*Svar:*

Der henvises til de i vedlagte skema anførte eksempler. Tallene er hentet fra den

af sekretariatet for regeringens byrdefordelingsudvalg udarbejdede redegørelse vedrørende de økonomiske virkninger af forslaget til byrdefordelingsreform.

Nævnte redegørelse, hvortil man i øvrigt skal henvise, vil af indenrigsministeriet blive fremsendt til udvalget som bilag til besvarelserne af de af udvalget til indenrigsministeriet stillede spørgsmål.

### Virkninger af byrdefordelingsreform

#### Forøgelse af primærkommunale udgifter

Kommune	Opøvelse af mellem- kommunal refusion	Nedsættelse af lærerløn- tilsk.	Nedsæt. af vejrefusion	Nedsæt. af småref. er	I alt
1.000 kr.					
Karise .....	÷ 971	238	221	140	÷372
Fakse .....	÷1.942	693	368	296	÷585
Ørbæk .....	÷1.251	442	131	192	÷486
Allerup-Davinde ....	÷1.164	422	119	191	÷432
Gangsted-Søvind ....	÷1.864	738	487	316	÷323
Fjerritslev .....	÷ 928	527	246	184	29
Brejning .....	÷1.409	908	609	267	375
Lemvig .....	÷2.765	1.227	437	500	÷601
Brørup .....	÷1.558	1.006	338	291	77
Hjerting .....	÷1.313	656	427	221	÷ 9
Bov .....	÷1.470	813	404	267	14

Kommune	Areal tilsk.	Samlet ændring i pri- mærkommu- nale udgifter	Forøgelse af sekundær- kommunale udgifter i alt reduceret med skatte- grundlags- tilskud	Samlet merudg. eller besparelse
1.000 kr.				
Karise .....	÷ 485	÷ 857	560	÷297
Fakse .....	÷ 128	÷ 713	1.170	457
Ørbæk .....	0	÷ 486	503	17
Allerup-Davinde ....	÷ 166	÷ 598	512	÷ 86
Gangsted-Søvind ....	÷1.098	÷1.421	927	÷494
Fjerritslev .....	÷1.199	÷1.170	188	÷982
Brejning .....	÷1.504	÷1.129	184	÷945
Lemvig .....	÷ 433	÷1.034	385	÷649
Brørup .....	÷1.137	÷1.060	488	÷572
Hjerting .....	÷1.058	÷1.067	413	÷654
Bov .....	÷ 116	÷ 102	518	416

*Spørgsmål 2:*

Ministerens kommentarer udbedes til skrivelse af 8. marts 1969 fra Amtsrådsforeningen i Danmark.

*Svar:*

Amtsrådsforeningen udtrykker betænkelighed ved, at forslaget til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje har virkning for vejudgifter, der afholdes af kommunerne i finansåret 1969-70, hvoraf statsrefusionen kommer til udbetaling i finansåret 1970-71. Betænelighederne skyldes, at kommunerne normalt budgetmæssigt indtægtsfører statsrefusionen i det regnskabsår, hvori udgifterne afholdes, og at udbetaling af et nedsat refusionsbeløb i april 1970 vil stille amtskommunerne i alvorlige likviditetsvanskeligheder.

Det omtalte lovforslag må ses som led i det komplekse af lovforslag, der tilsammen udgør 1. etape af en omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne, og som skal have virkning fra og med finansåret 1970-71. Blandt disse lovforslag henvises særlig til forslaget om generelle tilskud til kommunerne og forslagene om statens overtagelse af de udgifter, der hidtil har været fordelt på primærkommunerne efter reglerne for mellemkommunal refusion. Såfremt den ved reformen tilstræbte balance i forholdet mellem staten og kommunerne skal gælde også i 1970-71, kan dette kun opnås ved, at vejrefusionen, der udbetales til kommunerne i finansåret 1970-71, nedsættes i overensstemmelse med lovforslaget.

Til det af Amtsrådsforeningen stillede forslag om udsættelse af refusionsnedsættelsen, dog således at refusionen højst skal kunne udgøre samme beløb som for 1968-69 og højst 75 pct. af de faktiske udgifter, bemærkes særlig, at denne ordning på grund af de varierende vejudgifter vil ramme kommunerne forskelligt, således at kommuner, der i 1968-69 har afholdt særlig store vejudgifter, ikke rammes umiddelbart af begrænsningen, medens amter, der specielt i 1968-69 har haft en relativt lav aktivitet, vil rammes urimeligt af begrænsningsreglen. Som helhed har amtskommunernes vejudgifter været jævnt stigende fra år til år, men betydelige variationer kan dog forekomme. Eksempelvis kan nævnes, at vejudgifterne i Ringkøbing amtskommune, der

i 1966-67 udgjorde ca. 8,4 mill. kr., næsten fordobledes i 1967-68 til ca. 16,2 mill. kr. I de samme år var udgifterne i Præstø amtskommune næsten uændret, henholdsvis ca. 13,8 mill. kr. og 13,4 mill. kr.

Det likviditetsmæssige problem for amtskommunerne i forbindelse med udbetaling af nedsat vejrefusion i april 1970 må ses som en del af et samlet likviditetsproblem i forbindelse med omlægningen af byrdefordelingen. Forslaget om udbetaling af forskud i april 1970 på refusionen af udgifterne i 1970-71 kan teknisk gennemføres, men dette forudsætter ændring af vejtilskudslovens udbetalingsregler.

I øvrigt kan jeg bekræfte min oplysning under samråd om, at såfremt en aktivitetsnedsættelse i kommunernes virksomhed medfører en større besparelse end forudsat anvendt som tilskud til kommunerne, vil jeg søge om en tilsvarende udvidelse inden for det samlede rammebeløb til vejarbejder.

Så snart mulighed foreligger, vil det ved indkaldelse af kommunernes budgetter blive undersøgt, hvorledes refusionsnedsættelserne vil påvirke aktiviteten i 1969-70, og en eventuel besparelse vil for dette år blive søgt anvendt til vejfundsarbejder.

*Spørgsmål 3:*

Hvordan vil refusionsprocenten blive

- a) hvor en købstadkommune sammenlægges med et *mindre* antal sognekommuner, hvis vejudgifter sammenlagt har været mindre end købstadkommunens,
- b) hvor en købstadkommune sammenlægges med et *større* antal sognekommuner, hvis vejudgifter sammenlagt har været større end købstadkommunens?

*Svar:*

Der henvises til vedhæftede oversigter (tabel 1 og 2).

*Spørgsmål 4:*

Hvad vil den fremtidige refusionsprocent blive på Mors, hvor 14 kommuner sammenlægges med Nykøbing M.?

Hvad har procenterne været hidtil i kommunerne?

*Svar:*

Der henvises til vedhæftede oversigt (tabel 3).

## (Ad spørgsmål 3 a)

Tabel 1

	Vejlængde	Indbygger- antal	Refusions- berettigede udgifter 1966-67	Udbetalt refusion 1967-68	Refusions- procent
	km	antal	1.000 kr.	1.000 kr.	%
Grenå .....	106,7	13.383	1.925	926	48,1
Anholt .....	10,6	205	7	3	42,8
L yngby-Albøje .....	56,9	2.236	276	146	52,8
Ålsø-Vejlby .....	72,6	1.967	344	199	57,8
I alt .....	246,8	17.791	2.552	1.274	Gennem- snit 49,9
Sammenlagt kommune efter gæl- dende lov .....	246,8	17.791	2.552	1.258	49,2
Sammenlagt kommune efter lov- forslaget .....	246,8	17.791	2.552	838	32,9

## (Ad spørgsmål 3 b)

Tabel 2

	Vejlængde	Indbygger- antal	Refusions- berettigede udgifter 1966/67	Udbetalt refusion 1967/68	Refusions- procent
	km	antal	1.000 kr.	1.000 kr.	%
Ringsted .....	56,2	11.694	1.744	754	43,2
Benløse .....	14,3	2.244	200	85	42,5
Haraldsted-Allindemagle .....	49,3	1.539	327	186	56,8
Jystrup-Valsøllille .....	41,6	1.327	293	168	57,3
Kværkeby .....	22,2	1.243	117	58	49,6
Norupøster-Farendløse .....	30,1	1.036	200	112	56,0
Sneslev .....	18,0	677	88	47	53,4
Vetterslev-Høm .....	17,9	960	70	35	50,0
Vigersted .....	21,3	1.037	317	173	54,6
Ørslev .....	19,4	796	75	39	52,0
I alt .....	290,3	22.533	3.431	1.657	Gennem- snit 48,2
Sammenlagt kommune efter gæl- dende lov .....	290,3	22.533	3.431	1.644	47,9
Sammenlagt kommune efter lov- forslaget .....	290,3	22.533	3.431	1.096	31,9

(Ad spørgsmål 4)

Tabel 3

	Vejlængde	Indbygger- antal	Refusions- berettigede udgifter 1966/67	Udbetalt refusion 1967/68	Refusions- procent
	km	antal	1.000 kr.	1.000 kr.	%
Nykøbing Mors .....	36,6	9.050	1.020	465	45,6
Alsted-Bjergby .....	21,4	683	152	87	57,2
Dragstrup-Skallerup .....	21,3	591	63	35	55,6
Flade-Sdr. Dråby .....	19,6	939	178	94	52,8
Frøslev-Møllerup .....	25,0	819	140	79	56,4
Galtrup-Ø. Jølby .....	22,0	1.014	106	54	50,9
Karby-Hvidbjerg-Redsted .....	60,9	2.394	123	61	49,6
Sjøslev-Ørding .....	31,0	918	91	50	54,9
Lødderup-Elsø .....	35,3	1.434	200	107	53,5
Sejerslev-Ejerslev-Jordsby .....	41,6	1.595	377	211	56,0
Solbjerg-Sundby Mors .....	22,4	1.310	165	83	50,3
Tæbring-Outtrup-Rakkeby .....	37,0	991	170	98	57,6
Tødsø-Erslev .....	24,7	1.549	93	44	47,3
Vejerslev-Blistrup .....	32,4	1.083	170	94	55,3
Ø. Assels-V. Assels .....	33,6	1.313	196	105	53,6
I alt .....	464,8	25.683	3.244	1.667	Gennem- snit 51,4
Sammenlagt kommune efter gæl- dende lov .....	464,8	25.683	3.244	1.665	51,3
Sammenlagt kommune efter lov- forslaget .....	464,8	25.683	3.244	1.115	34,4